

Wizyta
Komisji Współpracy z Zagranicą i Promocji Regionu
w Obwodzie Iwano-Frankiwskim
w Ukrainie
w dniach 4 – 7 października 2016 roku

protokół z posiedzenia **23 / 16** w dniu **5 października 2016 roku**

W dniach 4 – 7 października br. w Obwodzie Iwano-Frankiwskim w Ukrainie z okazji obchodów 15 rocznicy podpisania porozumienia o współpracy przebywała delegacja Radnych Województwa i samorządowców województwa opolskiego aktywnie współpracujących z samorządami z Ukrainy. Delegacji przewodniczył Marszałek Województwa Opolskiego Andrzej Buła.

Bogaty program wizyty rozpoczęło spotkanie delegacji z Opolszczyzny z władzami Obwodu. Ołeksandr Sycz Przewodniczący Rady Obwodowej podziękował za lata współpracy, zrealizowane wspólnie projekty i ogromne zaangażowanie samorządów z naszego regionu w tą współpracę i niesioną w trudnych chwilach dla Ukrainy pomoc. Gubernator Oleg Gonczaruk również dziękował za 15 lat owocnej współpracy i podkreślił, że Ukraina jest na początku drogi w budowaniu samorządów i dobre polskie wzorce są niezmiernie ważne, aby uniknąć błędów – dlatego tak ważna jest w tym partnerstwie współpraca samorządów obu partnerskich regionów. 25 listopada br. w Jaremczy odbędzie się Forum Ekonomiczne, na które już dziś zapraszam delegację z województwa opolskiego. W dniach 20 – 21 października br. w Iwano-Frankiwsku odbędzie się Dzień Kina Polskiego. Od 3 lat działa w Iwano-Frankiwsku Centrum Kultury Polskiej, aktywnie działa polski kościół, a na rynku gospodarczym działa 26 firm z kapitałem polskim. Dzięki środkom z Unii Europejskiej realizujemy projekty unijne. Jeszcze raz chciałbym podziękować za wsparcie dla ofiar wojny na Krymie.

Marszałek Województwa Opolskiego Andrzej Buła dziękując za szczere przyjęcie powiedział, że „każdy rok z naszej 15 letniej współpracy był inny i każdy następny będzie inny i życzę nam wszystkim, aby kolejne lata przynosiły coraz lepsze efekty – musimy ten przykład współpracy naszych regionów dać całej Europie. Zapewniam, że dołożymy wszelkich starań, aby nasza współpraca nie miała żadnych warunków wstępnych i aby nasza współpraca była szczerą, efektywną i przynosiła korzyści nam i naszym mieszkańcom”. Dziękuję za to, że zajmujecie się obiektami zabytkowymi, obiektami historycznymi związanymi z dawną Polską, że współpracujecie z organizacjami i stowarzyszeniami skupiającymi Polaków. Zobowiązuję się, że wszyscy obywatele Ukrainy, którzy do nas przyjeżdżają uczyć się, studiować i pracować zostaną otoczeni u nas opieką. Przykre to zjawisko, że obywatele wyjeżdżają z kraju szukać lepszego życia za granicą, ale my to znamy, bo wcześniej to nasi obywatele wyjeżdżali na zachód. Aby ta opieka była lepsza powołaliśmy w Opolu Konsulat Honorowy Ukrainy, gdzie z problemami będą mogli się zgłaszać wasi rodacy, ale to też spowoduje, że nasze kontakty dyplomatyczne będą lepsze.

Norbert Rasch - Komisja Współpracy z Zagranicą i Promocji Regionu przystąpiła niedawno do przeglądu i oceny realizacji priorytetów współpracy z zagranicą i niedługo będzie pracować nad określeniem tych priorytetów na kolejne lata. Współpracujemy z wieloma regionami partnerskimi a współpraca z Obwodem Iwano-Frankiwskim jest w tych priorytetach na bardzo wysokiej pozycji. Widzimy potencjał tej współpracy, jej efekty dlatego do tej współpracy jesteśmy bardzo pozytywnie nastawieni. W 2017 roku czekamy na rewizytę waszej Komisji w Opolu. Czego mi brakuje wśród obszarów współpracy realizowanej do tej pory, wydaje mi się, że musimy intensywniej popracować nad kontaktami gospodarczymi,

aby nie 26 firm z kapitałem polskim działało w Iwano – Frankiwsku, ale znacznie więcej i to w całym regionie.

Stanisław Rakoczy - cieszę się, że w ciągu 15 lat współpracy kultura zajmowała wysokie miejsce. Od wielu lat i bardzo intensywnie współpracują nasze instytucje kultury, najlepszym przykładem jest Wojewódzka Biblioteka, której delegacja z Dyrektorem Tadeuszem Chrobakiem przebywa aktualnie w Iwano-Frankiwsku. Mam nadzieję, że kolejne instytucje kultury, nasz Teatr, Filharmonia poszerzą kontakty i współpracę. Wielu studentów z Ukrainy studiuje w Opolu na Politechnice i Uniwersytecie, ale też coraz częściej młodzi Polacy chcą poznawać wasz kraj i studiować w Ukrainie. Chcę jeszcze powiedzieć, że idziecie słuszną drogą i myślicie o decentralizacji. To co nam dobrze w Polsce wyszło to reforma samorządowa, bo każda złotówka wydana w regionie jest wydana o wiele efektywniej.

Oleg Gonczaruk – powołaliśmy Komisję ds. integracji europejskiej, współpracy międzynarodowej, inwestycji oraz rozwoju turystyki i ta Komisja, wspólnie z waszą Komisją będą rozwijać naszą współpracę i współpracę gospodarczą. Komisje będą wytyczać kierunki współpracy, a nowo powołany Wydział Integracji Europejskiej będzie projekty realizował.

Andrzej Buła – dzisiaj w tak wyjątkowy dzień jubileuszu 15 - lecia współpracy dziennikarz poprosił mnie o krótkie omówienie tych 15 lat. Odpowiedziałem, że krótko się nie da tylu lat współpracy podsumować, ale krótko można powiedzieć, że nasza współpraca nie ma żadnych warunków zależnych, wynika z obustronnej chęci współpracy, odbywa się w wielu obszarach bo to i wymiana kulturalna, wymiana dzieci i młodzieży, staże lekarzy, współpraca strażaków. Cieszę się, że dzisiejsze spotkanie dwóch Komisji, dzisiaj podpisany protokół uzgodnień między naszymi Komisjami przedłuży współpracę o kolejne 15, 20 i więcej lat. Przykład tej współpracy musimy pokazać całej Europie, tym bardziej w kontekście odradzających się różnych niedobrych ruchów w wielu krajach. Szczególnie wy, którzy jesteście tak tragicznie doświadczeni przez waszego sąsiada musicie o tym głośno mówić, musicie krzyczeć.

Ihor Debenko – Przewodniczący Komisji ds. integracji europejskiej, współpracy międzynarodowej, inwestycji oraz rozwoju turystyki – jest realizacja bardzo pozytywnej współpracy w obszarze zdrowia, wymiany młodzieży, współpracy gmin i powiatów. Dzisiejsze podpisanie protokołu uzgodnień będzie tylko punktem wyjścia do dalszej współpracy. Chcemy, aby ta współpraca była realizowana z udziałem środków unijnych, zarówno na poziomie województw, jak i gmin i powiatów. Mam nadzieję, że wspólnie z Komisją z Województwa Opolskiego przygotujemy na rok 2017 i 2018 plan działań. Pragnę zaprosić Przewodniczącego Komisji Norberta Rascha wraz z Komisją do złożenia u nas roboczej wizyty.

Norbert Rasch – witam w imieniu własnym i całej Komisji, dziękuję za zaproszenie, z którego chętnie skorzystamy, macie piękne tereny i wiele wspaniałych miejsc do odwiedzenia. Nasza Komisja jest bardzo ważna, bo jest to Komisja, która nadaje ton i kierunki współpracy, koordynuje działania, ale też sama może realizować określone zadania i kontakty. Wszystkie nasze Komisje mają funkcję doradczą, opiniującą i Sejmik posiłkuje się naszą pracą. Mamy też inną ważną funkcję tj. proponujemy kierunki współpracy, opracowujemy priorytety współpracy z zagranicą Województwa Opolskiego, a współpraca z Obwodem Iwano-Frankińskim jest na czołowym miejscu tej współpracy. Była tu wcześniej mowa o kontaktach, kierunkach współpracy i czego wyraźnie mi w tej współpracy brakuje to ożywienia kontaktów gospodarczych. Nasz region w ciągu ostatnich lat został „spustoszony”, ludzie od nas wyjeżdżali i nadal wyjeżdżają do pracy na zachód i tam zostają, my staramy się ich „odzyskać”. Od was też dużo wyjeżdża do pracy za granicą, sporo przyjeżdża do Polski i Wy też chcielibyście, aby oni wrócili. Ale tu podstawą jest ekonomia, która może zatrzymać emigrację. U nas wasi ludzie nauczą się tego, czego my uczyliśmy się w minionych latach na

Zachodzie i wtedy przygotowanie na przyjazd inwestorów do Ukrainy będzie lepsze. Jeśli do tego dodacie decentralizację, utworzenie samorządów, rozwój organizacji pozarządowych to jest właśnie klucz do sukcesu.

Następnie Dymytro Romaniuk przedstawił prezentację podsumowującą 15 lat współpracy Obwodu Iwano-Frankińskiego z Województwem Opolskim.

Kolejnym punktem programu była wizyta w Centrum Kultury Polskiej i Dialogu Europejskiego, gdzie opolska delegacja spotkała się z przedstawicielami towarzystw polskich. Prezesi zaprezentowali działalność stowarzyszeń oraz wnioski i oczekiwania dotyczące kontaktów i przyszłej współpracy. Marszałek Andrzej Buła podziękował za aktywna działalność i powiedział – Spotkanie w tym miejscu jest żywą lekcją patriotyzmu. Nie wielkość flagi decyduje o tym, czy jest się Polakiem, lecz to co się ma w sercu. Powinniśmy dzisiaj podziękować Wam za wszystko, powinniśmy wsłuchać się w Wasze potrzeby i oczekiwania. Dziękuję mądrej władzy, która potrafi zaakceptować inne narody mieszkające w tym rejonie i dobrze współpracować z nimi. Igor Pasiecznik zastępca Przewodniczącego Obwodowej Administracji Państwowej podkreślił, że Iwano-Frankińsk jest miejscem, gdzie żyją i współdziałają osoby różnej narodowości i że wszyscy starają się zawsze znaleźć wspólny język i kompromis i współpracować w wielu obszarach.

Bardzo ważnym, kolejny punktem wizyty było spotkanie opolskich samorządowców z partnerami z Obwodu Iwano-Frankińskiego pt.” Wdrożenie decentralizacji – polskie i ukraińskie doświadczenia współpracy „, Dymytro Dzwinczuk Profesor Uniwersytetu Nafty i Gazu, deputowany Rady Obwodowej i ekspert ds. reformy samorządowej nawiązał do wizyty w 2013 roku w Opolu, podczas której wszyscy mieli okazję zapoznać się z systemem samorządowym w Polsce na przykładzie samorządów w województwie opolskim. Pan Rasch zaprezentował nam strukturę samorządu lokalnego na przykładzie działania Sejmiku Województwa i działania Komisji. Mieliśmy też okazję poznania działalności samorządu w terenie, byliśmy w Krapkowicach, w Gogolinie, w Kamieniu Śląskim i te niezapomniane wrażenia, gościnność, ale przede wszystkim poznanie działalności samorządów utwierdziły nas w przekonaniu, że Ukraina chce wdrożyć reformę decentralizacji. Podczas wizyty w województwie opolskim usłyszeliśmy, że Wasze samorzady chciałyby mieć w niektórych obszarach więcej kompetencji, a moim marzeniem jest, abyśmy my takie kompetencje mieli. Unia Metropolii Polskich, Związek Miast Polskich, Unia Miasteczek i Związek Gmin Wiejskich odgrywają ogromną rolę w działalności samorządów w Polsce. Ukraińscy naukowcy, którzy zajmują się reformą już zebrali i opracowali doświadczenia samorządów w Polsce, na których chcemy się wzorować. Na Ukrainie obecnie działają obecnie 184 społeczności lokalne (tj. połączone gminy) a 200 gmin oczekuje na decyzję rządu i Centralnej Komisji Wyborczej o ogłoszeniu wyborów. W Obwodzie Iwano-Frankińskim zatwierdzono 53 ze zgłoszonych 63 społeczności lokalnych. Na Ukrainie planuje się utworzenie 1500 gmin. My bardzo odczuwamy brak liderów, którzy byłiby lokomotywą reformy samorządowej. W tych połączonych gminach, w których rozpoczęły się działania tacy właśnie liderzy byli. Po głosowaniu Rady została już utworzona jedna gmina i jej sołtys p. Peczeniżen przedstawił informacje o jej działalności. Gmina liczy ok. 18 tyś. mieszkańców i obejmuje 9 sołectw, zajmuje teren 185 km², jest to miejscowość górską w regionie kołomyjskim. Od 1 stycznia 2015 pracuje na nowych warunkach określonych Konstytucją. W gminie wybrano 25 radnych, budżet gminy wynosi 48 mln hrywien (8 mln dotacja rządowa, 22 mln subwencja, 11 mln subwencja zdrowotna i 6 mln to dochód własny gminy). Gmina otrzymała też 800 tyś dodatkowych środków. Budżet gminy zwiększył się trzykrotnie w stosunku do lat ubiegłych, 9,4 mln przeznaczono na rozwój gminy i z tego budżetu będzie realizowanych 15 projektów w 15 miejscowościach, za kwotę ok. 800 tyś. hrywien.

Następnie opolscy samorządowcy zaprezentowali działalność samorządów w Polsce - Andrzej Kasiura zaprezentował działalność Gminy Krapkowice - pokreślił, że do tej pory nic

lepszego od samorządów nie wynaleziono i decentralizacja jest najwłaściwszą drogą rozwoju, a także, że ważne jest oddzielenie biznesu od administracji. Stanisław Belka przedstawił działalność samorządu powiatowego na przykładzie powiatu oleskiego i też podkreślił, że reforma samorządowa to najlepsze, co mogło się nam wydarzyć, natomiast reforma zdrowia i reforma edukacji mają sporo niedociągnięć. Gminy, które w Polsce zostały utworzone jako pierwsze dostały więcej pieniędzy i kompetencji niż powiaty, które utworzono później.

Na zakończenie spotkania Marszałek Andrzej Buła wpisał się do księgi gości honorowych Obwodu Iwano-Frankińskiego – był to pierwszy wpis w tej pamiątkowej księdze.

Uwieńczeniem obchodów 15 - lecia podpisania porozumienia o współpracy pomiędzy Województwem Opolskim a Obwodem Iwano-Frankińskim był uroczysty koncert w Filharmonii na którym wystąpiły zespoły ukraińskie oraz polskie zespoły Emanuel z Kalusza oraz Perła Doliny z sobotnio-niedzielnej szkoły w Dolinie. Występy zespołów poprzedzono wręczeniem nagród i wyróżnień. Marszałek Andrzej Buła został nagrodzony pamiątkowym prezentem za wspieranie współpracy ukraińsko-polskiej . Za aktywny udział w rozwoju współpracy między regionami medalami „Za zasługi dla Przykarpacia” zostali odznaczeni Tadeusz Chrobak Dyrektor Biblioteki Wojewódzkiej, Krzysztof Pawlak z Fundacji Piastun i Alina Dorosz-Sobka z departamentu Współpracy z zagranicą i Promocji Regionu. Dyplomy uznania za zaangażowanie w działania rozwijające współpracę otrzymali Norbert Rasch Przewodniczący Komisji Współpracy z Zagranicą i Promocji Regionu Sejmiku Województwa Opolskiego, Stanisław Belka starosta powiatu oleskiego, Franciszek Fejdych burmistrz Prudnika, Józef Kampa wiceburmistrz Strzelec Opolskich, Andrzej Kasiura burmistrz Krapkowic Mieczysław Partyczny sołtys Moszczanki oraz Sabina Nowosielecka prezydent Kędzierzyna – Koźla, w której imieniu dyplom odebrał wiceprezydent Artur Matuszczak.

W kolejnym dniu wizyty delegacja Opolszczyzny, w towarzystwie Przewodniczącego Rady Oлександра Sycza, zwiedziła Klasztor Gosziwski w rejonie Dolina.

Następnie członkowie Komisji Współpracy z Zagranicą zwiedzili Centrum Kolejki Wąskotorowej w miejscowości Wygoda i z udziałem miejscowych władz odbyła przejazd szlakiem turystycznym „Karpacki tramwaj”- jedynej takiej atrakcji turystycznej w całych ukraińskich Karpatach. Trasa kolejki przebiega przez trudno dostępne miejsca i można podziwiać piękne krajobrazy, wodospady i pomniki przyrody. Kolejkę wybudowano w 1898 roku i początkowo służyła tylko robotnikom leśnym obecnie jest atrakcją turystyczną.

W drodze powrotnej członkowie delegacji złożyli kwiaty i zapalili znicze w Czarnym Lesie – miejscu kaźni inteligencji ze Stanisławowa oraz na Cmentarzu Orłąt Lwowskich.

Opracowała
Jadwiga Moryto

Przewodniczący Komisji
Norbert Rasch